

Pankaj SUBIR

Söýgi näme, Sonu?!

(Hekaýa)

Penjiräniň aňyrsynda ymykly garaňky gatlyşypdy. Uzakly günüň jöwzasyndan surnugan tebigata täzedan giren ýalydy. Penjiräniň golaýjagynda ösüp oturan gijegözel gülüniň bark urýan hoşboý ysy sergin howa bilen kürsäp içeri girýärdi. Asmandaky ýarty Aýyň öçügsi jemaly daş-töwerege o diýen ýagty saçyp bilmeýärdi. Halasgär gijäniň salkyn gujagyna özlerini zordan atan baglaryň şahalarydyr ýapraýyklary pessaýja öwürýän tomus şemalynyň hoşamaý hüwdüsine meýmireşýän ýaly, birenaýy yranyşýardylar.

Sonu penjiräniň önünden aýrylyp, içki otaga girip gitdi. Ol hyýalynda at salýan pikirlerini şygra geçirmäge howlulgyp, eline depderini aldy-da, kürsüsünde jaýlaşykly oturdy. Bu mahal oglanjyk parahat uklap ýatyrady. Sonu depder-galamyny bir gapdalda goýdy-da, onuň başujuna baryp, ony ilkinji ýola görýän dek, üns bilen synlamaga durdy. 15 ýaşap barýan jahyl oglanyň solgun öçügsi meňzinde, her niçikde bolsa juwanlygyň alamatlary duýulýardy. Onuň gyzgyndan ýaña ýaryk-ýaryk bolan gülgüne öwürýän dodaklary heniz terligini ýitirmändi...

Şepagat uýasy Sonuny bu oglana ideg etmek üçin çagyryp getiripdirler. Näsag oglanjyk Sonunyň işleýän

hususy hassahananyň hojaýynyň iň ýegre dostlarynyň biriniň ýalňyz perzendidi. Ejesi aradan çykanyndan soň, oglanjyk kakasy bilen galypdy. Kakasy iş-aladasy bilen gümra bolup, onuň ýanynda az bolýardy. Sonunyň, ine, bu maşgala barada bilýänje zatlarynyň bary şulardan ybaratdy. Onuň wezipesine hassa oglanjyga wagtly-wagtyna lukmanyň ýazyp beren dări-dermanlaryny bermek, iýdirip-içirmek, gezdirmek, umumy gözegçilik etmek girýärdi. Munuň üçin hem oňa oňatja hak tölenýärdi. Başga zatlary bilmek, maşgalanyň şahsy durmuşy barada sorag bermek onuň borjuna girenokdy. Soramaga bogny hem ysmaýardy.

— Sonu, doganjygym! — diýen sese ol allaniçigsi bolup tisingip gitdi. — Suw içesim gelyär... — diýip, oglanjyk ýene-de ysgynsyz dillendi.

— Bolýar, bolýar. Sen ýeriňde ýatyber. Derman at-maly wagtyň hem bolupdyr-a seniň — diýip, Sonu iki sany derman bilen suw alyp geldi.

— Hany, biraz kelläni galdyr — diýip, ol oglanjygyň ýeňsesinden tekge berdi. Oglan düşegiň üstünde aýaklaryny uzyn salyp oturdy. Arkasyny ýassyga diräp, suw owurtlady hem-de dermanlary içdi. Sonunyň kürsüsine

tarap ýonelenem şoldy welin, hassa oglanjyk ýene-de mejalsyz dillendi:

— Sonu, doganjygym! Meniň ýanymda birazajyk oturayyň-da, ýüregim gysýar, siziň bilen gürrüň edesim gelýär...

Sonu onuň gapdaljygyna geçip oturdy. Krowatyň ýanındaky stolda ýatan daragy alyp, oglanjygyň saçlaryny daramaga durdy.

— Sonu... — diýip, yetginjek bir zatlar diýjek boldy. Birsellem dymdy-da, ýuwardy.

— Hä, näme, aýdyber, jigim jan — diýip, Sonu mylaýymlyk bilen onuň ýüzüne bakdy.

— Söýgi näme, Sonu?! — diýende, oglanjygyň sesi uýalmakdanmy ýa-da tapsyzlykdanmy, örän ýuwaşja çykdy.

Bu sözleri eşiden Sonu birhili boldy. Ol göýä, bu hassa oglanjygyň çynlakaýdan duýdansyz soragyny jogapsyz goýasy gelmeýän ýaly, bir pursatlyk dymyp oturdy-da, ýylgyryp:

— Söýgümi? Sen, jigim, dört-baş ýyljyk sabyr et. Onsoň munuň nämedigine özüňem oňat göz yetirersiň — diýip, onuň başyny mähir bilen sypap goýberdi.

— Ýok, uýam, meniň muny häzir bilesim gelýär. Soň giç bolarmyka öýdäriň — diýen-de, onuň garaja gözleriniň owasy gözýaşdan doldy. Sonunyň ýüregi jiglap gitdi.

— Söýgi näme, Sonu?! — diýip, oglanjyk soragyny gaýtalady.

— Söýgi ähli adamlary biri-biri bilen baglanyşdyrýan zat-da... — diýip, Sonu sähind.

— Kimleri? — diýip, oglanjyk gözlerini balkyldatdy.

— Bizi iň ýakyn adamlar bilen, aýdaly, ejemiz-kakamyz, doganlarymyz, uýalarymyz, dostlarymyz bilen.

— Meniň ejem ýok ahyry, diňe kakam... ol hem... Meniň doganlarymam, uýalarymam ýog-a... — diýip, oglanjyk aşak bakdy. Onuň solugsy ýañaklaryndan gözýaşı syrygdy, bokurdagy doldy. Sonu onuň gözýaşlaryny emay bilen sylap:

— Wiý, hawa, ýene-de biz kimdir birini, islendik birini has aýratyn hem söýüp bileris — diýdi.

— Nädip, kimdir birini, aýratyn... — diýende, oglanjygyň sesi agy gatyşykly çykdy. Sonu onuň bilesigeli-jilik bilen ýyldyrap giden gözlerine garap, şeýle diýdi:

— Asmandaky ho-ol Aýy görýäňmi?! Ýene-de iki günden ol dolup dogar. Onsoň gijegözel gülleri onuň nurana jemalyna owsunyşyp gunçalaryny açar. Baglar ýapraklaryny ygşyldadyşyp, oňa tarap gollaryny gere-repler telwas ururlar. Sebäbi olar Aýa aşyk...

— Dogryňmy, Sonu?

— Çypbakaý çynym!

— Sen şonda Aýy maňa-da görkezersiňmi?

— Elbetde, görkezerin!

Oglanjyk penjireden boýnuny uzadyp Aýa aňalyp seretdi. Ýüzi ýagtylyp giden ýaly boldy. Birsellemeden ýene-de gussa batdy. Sonu onuň göwnüni götermekçi bolup, onuň bilen degişmek isledimi-nämemi:

— Sen, onsoň şol aýratynja birine heniz duşañokmy? — diýip ýylgyrdy. Oglanjyk hem ýylgyrdy. Sonu onuň garaja gözleriniň taýly ýyldyzjyklar ýaly uçganaklap gidenini gördi.

— Haý, garagolja, diýmek, duşupsyň-da... — diýdi. Oglanjyk ejap edip, ýorganyň çetini ýüzüne çekdi. Soňra utanjaňlyk bilen dillendi:

— Men, neme... Aý, ýok-la...

— Haçan? — diýip, özi duýmazdan, Sonu ondan çynlakaý äheňde sorady.

— Meniň mekdebe gatnaýan döwrüm...

— Kim ol, ýeri, aýt bakalý!

— Ikimiz mekdepde bileje okaýardyk. Edil siziň gürrüň berşiňiz ýaly... Gijegözeli güli bilen, ýapraklar bilen bolşy ýaly men hem...

— Näme, sen onuň bilen gürleşip görmediňmi?

— Ýok, men ýekeje gezegem...

— Wah-eý, nämüçin?

— Utandym, megerem, onuň hem meniň bilen gürleşesi gelen dälidir... — diýende, oglanjygyň ýene-de garaja gözlerine ýaş aýlandy.

— Bolýar, mekdebe barsaň halaýandygyny ol gyza aýtgyn, eger, aýdyp bilmeseň, seniň adyňdan özüm aýdyp bererin — diýip, Sonu oglanjygyň ýene-de başyny sypady.

— Sonu, doganjygym, sen meni köşeşdirjek bolýarsyň gerek?! Oýun edýärsiň gerek?! Seniň pikiriňçe, men ýene-de mekdebe gatnap bilerinmi? Öten agşam düşüme ejem girdi, meni öz ýanyna çagyrdy... — diýip, oglanjyk gowuşgynsyz gürlledi. Sonunyň elini öz kellesinden aýyrdy-da, onuň elini öz döşüne mäkäm basdy. Sonu beýleki eli bilen oglanjygyň çepiksije çigininden çekip, ony gujagyna aldy:

— Ýok, jigim jan, beý diýme. Men hemişe seniň ýanyňda bolaryn, eşidýärmiň, hemişe! Men seni sagaldaryn! — diýip, oglanjygyň gyzgynlykdan ýaña lap-lap edip duran maňlaýyndan öpdü. Oglanjyk sesini çykar-mady. Sonu ýene-de onuň saçyny barmaklary bilen daraklap goýberdi. Bimäçe wagtdan oglanjyk irkildi. Sonu ony gujagyndan düşürdi-de, emay bilen düşege geçirdi. Soňra bolsa özi hem ýerine geçdi.

Ertesi oglanjygyň ýagdaýy has-da ýaramazlaşyp ug-rady. Hemäçe jan etseler-de, onuň gyzgynyny peseltmek başardanokdy. Oglanjyk üzüksiz samraýardy,

gaýta-gaýta «Eje! Eje!» diýip, demini sojap alýardy. Şeýdip, iki gün ötdi. Lukman etmeli emleri tabşyryp, otagdan çykyp baryarka, Sonu:

— Jenap Sinha, onuň aýak üstüne galmagyna umyt barmy, ýa ýagdaýy gorkulymy? — diýip sorady. Lukman:

— Gorkuly! Indi ony merkezi hassahana äkitmeli bolar. Hiç gyzgynyny gaýtaryp bolanok. Ýogsa-da, onuň kakasy göründimi? Haçan geljegini aýtmadymy? — diýdi.

— Gara bermedi. Megerem, erte-birigün gelse gerek — diýende, Sonunyň sesi gyryljak çykdy.

— Bolýar-da, ol bari geldigi, hökman meni tapsyn. Özüňem indiden beýläk has ünlüräk bol. Eger näsagy-myzy gaýra tesiberse, maňa habar etgin! — diýip, lukman Sinha öýüne gaýtdy.

Sonu oglanjygyň düşeginiň bir gyraýjygynnda oturdy-da, ýuwaşlyk bilen aglap ugrady. Oglanjyk ýalpa gözlerini açdy. Sonunyň ýüzüne bakyp mejalsyz ýylgyrdy. Sonu: «Hä, jigim jan, turduňmy? Bu-ýa oňat bolady. Seret, agşam hem düşdi» diýip, barmaklary bilen oglanjygyň buýr-bulaşyk saçlaryny yzlygyna gaňtardy. Oglanjyk gözlerini bir nokada dikip oturyşyna:

— Sonu, doganjygym, näme, indi men şol aýratyn gowy görýän gyzymy gaýdyp görüp bilmerinmi? — diýip, ol almaň sapagyna dönen boýunjygyny burdy.

— Goýaweri, jigim jan, o nähili görüp bilmersiň? Sen maňa onuň salgysyny ber hany, özümjik ýanyňa alyp geleýin — diýip, dyňzap gelen agysyny basmarlan Sonu gülümsiredi.

— Men onuň salgysyny hem soramandyryn... — diýip, oglanjyk gussaly gürlledi.

— Onuň ýaly bolsa, men hut ertiriň özünde mekdebe bararyn-da, gyzygazy seniň ýanyňa alyp gaýdaryn, bolýarmy — diýen Sonu ulý ili bilen möňňürip goýbermekden zordan saklandy. Oglanjyk ýene-de sesini çykarmady. Soňra penjirä seredip oturan ýerinden:

— Sonu doganjygym, bu gije Aý dolup dogar gerek?! Siz maňa bir zatlary görkezeyin diýipdiňiz-ä — diýdi. Sonu:

— Hökman görkezerin. Ýöne ýene biraz garaňky düşsün — diýdi.

— Sonu, meniň bu gün juda ejemi göresim gelýär. Hemişe-de göresim gelýärdi... — diýende, oglanjygyň bogazy doldy.

— Ine, bahym men saňa dolan Aýy görkezerin. Sen onuň ýüzünde ejeňi hem, ol gyzy hem görersiň, kimi eý görýän bolsaň, ählisini görersiň! — diýip, Sonu başardygyça parahat gürlämege çalyşdy.

— Dogrudanammy?! — diýende, oglanjyk bir pursat ekezenen ýaly boldy.

— Hudaý bar, dogrym! — diýip, Sonu janykdy.

— Men olaryň ellerindenem tutup bilerinmi?

— Elbetde, tutup bilersiň! Ýöne Aýa seredeniňde meniň gollarymdan ýapyşgyn. Onsoň sende olaryň ellerinden tutanyňdaky ýaly duýgy dörrär. — Ine, şeýdip tut! — diýip, Sonu onuň inçejik goşarjygyny eline aldy. Oglanjyk:

— Bolýar, Sonu doganjygym! — diýdi.

— Emma, biraz dogumlyja bol. Haçanda ol gyza nazaryň düşende, öňküleriň ýaly utanmagyn! — diýip, Sonu onuň böwrüni gyjyklar goýberdi. Oglanjyk ýylgyrdy.

...Ýarygije Sonu bilen oglanjyk penjiräniň gabadyna geldiler. Sonu ony göterip, penjiräniň önünde oturdy. Sebäbi häzir oglanjygyň aýak üstünde durmaga mejaly ýok diýen ýalydy. Şol barmana Sonu:

— Seret, jigim jan, seret! Han-ha, Aý tegelenip barýar. Tes-tegelek nurana Aý! — diýip, şugla saçýan kümüşsow Aýa tarap barmagyny uzatdy. Oglanjyk Aýy synlamaga durdy.

— Seret, öz ejeňe seret! Görýärsiň ony? Ol hem saňa seredýär! — diýip, Sonu oglanjygy gujaklady. Oglanjyk «hawa» diýen şekilde başyny atdy. Sonu:

— Bolýar, indi gözleriňi pugta ýum-da, meniň elimden tut! — diýdi. Oglanjyk Sonunyň goşaryna ýapyşdy. Soňra ol Sonunyň aýasyny öz ýüzüne goýdy. Sonu öz aýasynyň çyglanýandygyny duýdy. Oglanjygyň ýañagynan syrygýan gözyaşyny sylady-da:

— Hany, jigim jan, Aýa gaýtadanam seret, häzir şu şol üýtgeşik gowy görýän gyzyny hem görersiň! — diýdi.

Oglanjyk bar ünsüni jemläp Aýa seredýärdi. Ol Sonunyň «Ýeri, gördüňmi?» diýen soragyna ýene çalaja baş atdy. Gözlerini mäkäm ýumup, Sonunyň elinden tutdy-da, onuň sag eliniň aýasyny ýene-de öz ýüzüne ýetirdi. Bu gezek Sonunyň aýasy nem duýmady. Ol öz aýasynyň ot ýaly gyzyp ugranyny syzdy. Birdenkä, Sonunyň aýasy buza döndi. Şol pursat Sonu asmanda bir ýyldyzjygyň süýnüp, Aýa tarap gaýdanyny gördi. Ýyldyzjyk Aýa golaý bardy-da, soňky gezek ýylp-ýylp edip açup gitdi.

...Sonu onuň ýüzünden ýuwaşlyk bilen ellerini aýyrdy. Gözlerini giňden açyp, dem-düýtsüz ýatan oglanjygyň sowan göwresini garsa gujaklady. Otagyň içindäki howa bir pursat doňup galan ýaly boldy. Daşarda, penjiräniň aňyrsyndaky gijegözel gülüniň kiçijik ýaprajyklary, göýä gözyaş dek, bir-birden zeminiň ýüzüne dökülip başlapdy...

Hindi dilinden terjime eden
Maral GURBANOWA.